

KATHOLIKUS NÉPLAP

PEST, 1857.

48. szám. II. Félév.

DECEMBER 2.

Estikék.

A hosszú esték itt vannak. Tuzhelye környékébe gyülekezve társalog a család. Hosszu szálakat eresztve pergeti orsóját a jó anya, körülvéve játszadozó kisdedek seregétől. Csendesen üldögél a családfő, a jó atya, napi fáradalmi után, bodor füstöt eresztgetve pipájából. A csendet egy pár szomszéd jövetelének zöreje váltja fel, kik átjöttek rövidíteni az estét ildomos társalgással, mesék és történetek elbeszélésével; s azé a dícsőség, ki a közfigyelmet legjobban magára vonja.

A Kath. Néplap sok szépet hoz elő, a mivel az ily társaságot mulattatni lehet; azonban kifogyhatatlan a mesék serege, melyben temérdek van csodálatos, a mi az ő világ történetéből elmondatik, a nélkül, hogy annak valódi értelme felfogatnák, holott kellő tapintattal és magyarázattal előadva, valóságos tanulsággal szolgálhatna. E czélt kívánom ezuttal előmozdítani; azért fogok elősorolni csupán hasznos mulatságból olyakat, melyeket tán hallott ugyan a félműveltségű ember is, de soha voltaképen nem értett. — Mondok én azért néhány pogány történetet és abból szép s üdős tanulságot.

I. A hét bölcslől.

Igy neveztettek hajdan a régi Görögországnak azon férfiai, kik különösen bölcsesek és erények által kitüntek. Ezek voltak: Thales, Solon, Chilon, Bias, Periander, Cleobulus, Pittacus.

I. Thales: Miletus városában született, nagy csillagvizsgáló volt. Midőn egyszer éjjel a csillagokat vizsgálná, véletlenül egy gödörbe esett; egy vén asszony pedig így szólta meg: miért teszed fel azt magadról, ó böles! hogy te az égnek utjait belátod, midőn azt sem látod, a mi lábad alatt van a földön? — Továbbá megmutatni akarván, mily könnyű legyen meggazdagodni, miután belátta a természet folyásából, hogy a jövő év terméketlen leend az olajterményre nézve, temérdek olajat olésó áron megszerezvén, más évben roppant nyereséggel eladta. — Midőn egykor a miletusi halászok a tengerre hálót vetnének, jövének némelyek Joniából, és megalkudának az első huzásra nagy summa pénzben; midőn pedig a hálót kihuzták, nemesak sok halat huztak ki, hanem egy arany háromláb asztalkát is; melyen nem egyezhetvén meg, Delphosba mentek az Apollo jóvendőlőjét megkérdezni. Ez azt válaszolta, hogy adassék a legbölcsebbnek, és ime azt Thalesnek hozták; ő azonban magát arra méltónak nem találván, Solonhoz, ez egy más bölcshöz utasítá, és így

tovább, miglen az Thaleshez ismét visszakerült. Thales azonban azt magának. Apollo hamis istennek ajándékozta mint legbolesebbnek. — Midőn kérdeztetnek: miért nem házasodik? azt mondá, hogy még van idő; midőn pedig több évek múlva ismét kérdeztetnek, azt mondá, hogy már késő. Thales leginkább e következendőkért adott hálát az isteneknek: 1. hogy ő értelmes embernek teremtetett, és nem állatnak; 2. hogy férfi lett és nem nő; 3. hogy görög lett és nem barbár. Tőle e szép mondatok származtak:

Ember, ismerd meg magadat. — Ezen szép mondat a delphi templom ajtajára arany betukkel fölvésetett.

Felejtsd el másokkal tett jótéteményeidet, de a másolót soha.

Titokban, habár senki sem látja, még se kövess el gyalázatosságot.

Igaz szemrehányásokkal használhatsz mint ellenség, hamis dicséreteiddel árthatsz jóakaróidnak is.

2. Solon, született Salaminában. Különösen fel-tunt Croesus királylyal való viszálykodása: mert Croesus magát legboldogabb embernek tartotta a világon nagy gazdagsága miatt. Solon pedig azt mondá neki, ő sokkal boldogabbnak tartja bármely boldogul kimult alattvalóját; mert, ugymond a böles, addig senki sem nevezheti magát boldognak, míg a boldog kimulásról nem bizonyos. Ennek ellenében Croesus királyi fénybe öltözvén, kérdé Solont: ha volt-e valaha dicsőbb látvány? Solon nevetve mondá: bizonyára náladnál szebb a páva és hattyu: mert ezeknek öltözetek természetes, velök született, a te ékeid pedig csak felag-gatva vannak. — Solon hasonlítá a törvényt a pókhá-lóhoz, melybe a könnyu állat megfogatik, az erős pedig azon keresztül ront. Solon szép mondatai:

Az egyenlenség szul versengést: azért hasonló gondolkozásuak lépjenek házassági szövetségre.

Ismerőseidnek mondd meg titkon hibáikat, nyilván pedig dicsérd őket.

3. Chilon, spártai születés. Őmondá, hogy vala-mint az aranyat próbakövel vizsgálják, ha jó-e: ugy az embert arannyal meglehet próbálni, ha hív-e vagy nem?

Gondolkodjál a halálról, hogy el ne felejtkezzél arról, a mi jó neked.

Bátorság és barátság minden kedvetlenséget meg-győznek.

4. Bias, születéshelye Priene, joniai város. Róla nevezetes, hogy, midőn szülővárosa ellenség által ostromoltatott, és az éhség miatt már majd a feladásra kényszerítettetnek, Bias két szamarat meghízalván, az ellenség királya sátorába küldé, melyeket látván a ki-rály, gondolá, hogy a városban még nagy bővelkedés-ben lennének, ha a szamarakat is oly jól tarthatják: elhatározá azért az ostrommal folhagyni. Mindazonáltal követeket küldé a megszállott városba, hogy látnak meg, mint áll a dolog? Bias ezt megértvén, földből nagy halmokat rakatott, s búzával behinteté: a mit látván a hírnokok, elmondták a királynak, mily roppant nagy rakás buza van a városban. Mire a tábor a város alól elhuzódni akarván, a király kérésére Bias böleset, hogy őt látogatná még; Bias azonban nem ment, hanem azt üzené: hogy egyik hagymát, azaz sirassa meg sze-rencsétlenségét. — Midőn egykor a tengeren vele is-

tentelen gyerkőczök eveznének a hajócskában, és a nagy vihar elnyeléssel fenyegetné őket, kezdének az istenekhez fohászkozni; ő pedig mondá: hallgassatok, ne-hogy az istenek megtudják, hogy itt vagytok, mert kü-lonben gonoszságtok miatt elveszítenek. Az ő mondatai:

Inkább leszek békebiró ellenségeim, mint barátaim között; mert ha két jó barátom közt itélek, az egyik ellenségemmé válik; ha pedig két ellenségem közt, ezek-ből egyik barátom lesz.

A helyes cselekedetről való meggyőződés leg-főbb jó.

Az emberek legtöbb kárt tesznek egymásnak.

A sorsával megelégedett a gazdag, a fosvány a szegény.

A szüzeség legszebb kiházásítás.

Az okos nem akar ártani, ha tudna is; a bolond ártani akar, de nem tud.

5. Periander, szülőhelye Korinthus. Ő azt akarta, hogy senki se tudja, hogy hol fog eltemettetni; azért két szolgát felbérelt, hogy egy meghatározott éjjel men-jenek ki bizonyos helyre a városon kívül, ott fognak egy embert találni, kit azonnal öljenek meg, és assák el. Ismét négyet fogadott, hogy azok ugyanazon éjjel és helyen megjelenvén, a két szolgát öljk meg. Ismét tizet mást fogadott, a kik ama négyet öljk meg. Ezt elrendelvén, midőn a kituzott nap eljött, elmenvén Periander a helyre, a két fogadott ember által éjjel megrohantatván, megoletett. Ezt a kettőt megölte a négy, a négyet a tiz; és így senkitől se lehetett meg-tudni, hová ásatott el Periander. — Ez ugyan már nem böleshez illő volt; de az akkori, minden rendkivaliben gyönyörködő világ nagyszeru böleseségnek tartotta. — Különben még az ő böleseségéről vetélkednek a tudó-sok, és sokan csodálkoznak, hogy miként lehetett ezen különben is zsarnok és gonosz embert a hét böles közé számítani.

6. Cleobulus, szülőföldje Lindus. Ő tőle a követ-kező rege van fen. Ő mondotta, hogy van egy apa, kinek tizenkét fia van, minden fiúnak van harmincz le-ánya, kiknek fele feje, fele fekete, és ámbár mindnyá-jan meghalnak, mégis mindig élnek. — Ezzel ábrázol-tatik az év, melynek tizenkét hava, azaz ugyanannyi gyermeke van. Egy hónap ismét harmincz napja, en-nek fele nappal, azaz feje, fele éj vagy fekete, és bár elmulnak, mégis mindig újra kezdődnek. Böles mon-datai következők:

Vetek mellett soha senki sem lehet boldog.

Embertársaidnak sokat engedj meg, magadnak semmit se.

7. Pittacus, szülőföldje Mitylene. Egykor kér-dezte őt egy házasulandó fiatal ember, ki két nőt jelölt ki magának, egy gazdagot, és egy hozzá hasonló szegényt, és kérdé a bölestől, melyiket kellene inkább elvenni? A böles azt mondá, hogy menjen az utczára, és kérdje meg a játszó gyermekektől; és kiméne, és látá, hogy a gyermekek épen azon. Göröghonban szokásos játékkal mulattak, melynek neve: kiki magához hasonlólt ke-ressen. Miből a fiatal megértvén Pittacus tanácsát, elfogadá, és követé. — Az ő mondatai:

Az igazi böles az, a ki előbb látja a szerencsét-lenséget, mint a hogy eljön.

Az az igazi erős és derek, a ki bekével türi, ha szerencsétlen.

Nem tud beszélni, a ki hallgatni nem tud.

A bolond irigyli a kevély szerencsésjét, és a szerencsétlennek kárán örül.

A tanulság mindezekből az: hogy bölcsesség által lesz az ember nevezetes, és érdemel halhatatlan dicsőséget. Alphonsus szerint a bölcsesség az Isten leánya, a ki minket halhatatlanságra visz, — mely által az ember a teremtett állatok fölött kitünik.

Ha tetszett a mulatság, máskor folytatom *)

G y ö r g y é n y i.

Mátyás király Kolosvárott.**)

Mátyás király erős feju volt,
De még erősebb volt a lába,
Mert avval, hogyha neki indult,
Száz mérföldet bejára.

Egyszer Kolosvárt lógatá le
A husvágó szék asztaláról,
Vastag gunyába öltözötten,
Mint a ki zabot árul.

„Hej, ide csak te sima orru!”
Valaki így köszönti szépen,
És e valaki egy poroszló,
Jó vastag bot kezében.

„Jer, jer paraszt, nem hordanál fát
Bíró uramnak udvarára?”
„Miért ne, egyben — szóla Mátyás —
Csak mondd: hány pénz az ára?”

De ki is kapta alku nélkül
Rögtön felét a munkabérnek,
A váll közé egy jó suhintás
Ki tudja mennyit ér meg?

Ilyen goromba bot-beszédre
Megindul Mátyás, mit műveljen?
A bíró épen a könyöklőn
Pöfeszkedik kevélyen.

„Nagy jó uram! nem addig ám a,
Isten sirját sem őrzik ingyen,
Mit adsz, mit ígérsz, hogyha fádat
Behordani segítem?”

„Czo el, odább hé, ebanyáju!
— Így förmed a bíró reája —
Ne hanyj csak fát ficzkó, — a pandúr
Majd a hátadra hányja!”

S beállit Mátyás nagyboszusán
Sorába a napszamosoknak,
Kik elfojtott égő keserével
Csak némán átkozódnak.

Közöttük fáradt szinte estig,
Szakadt, hullt róla a verejték:
„Megállj zsarló, pogány bíró, te!
Megkeserülöd ezt még”

S kijátszva minden örfigyelmet,
Egy, két, három széles hasábra
Im' ezt jegyzé föl titkon: „Ilt volt
Mátyás, a hon királya.”

Aztán eltűnt, hogyan, miképen?
Tán mint szelverte könnyű felleg?
Elég, hogy harmadnapra ismét
Kolosvárott jelent meg.

Idézte menten a bírót, és
Derek tanácsát egyetemben,
— Mert ugy szokta, hogy a bünössel
Önmaga álla szemben. —

„Van-e baj, ugymond, városunkban?
Hogy öldégélnék a szegények?
Nincsenek-e, kik tán tehetlen
Népünkkel visszaélnék?”

És rettentő királyi fonség
Kezd villámlolni bátor arczán,
És nagy, tüzes, bogár szemével
Ugy néz, mint az oroszlán . . .

„Uram, királyom! békeség van,
Szól a bíró sébten, sietve:
Mert különös! ugy érzi, mintha
Szaladni volna kedve.

„Békeség úgy-e? békeség az,
Ha a nép nyögve, vérrel izzad,
Ingyen munkára bottal üzik,
S jaj neki, ha panaszt ad!

„Gaz bíró, és gaz szolgánépe!
Rátok, rátok sir a szegénység,
S tudjuk, hogyan békititek le,
Hátunk attól sajog még”

„Lám! mint jó rá a sima orru,
Illová foly népünk vére, zsírja?
Ott a bizonyság asztagodban,
Vörös betűvel írva!”

S elérhozzák a két hasábot,
Mátyás király dicső nevével —
Elé a néphajcsár poroszlót,
Ki félájulva lépdel.

Nem szól a bíró, szólni nem mer,
Csak arca kékül, sápad egyre,
Mint ki örvény fölött, veszélyes
Nagy meredekről megy le. —

És megdördül fölötte egy hang:
„Halál a gazra, a bitorra!
S ki karját rám emelte, annak
Hulljon keze a porba!”

„Mert fölségsértő mindenik, ki
Zsarló, igaztalan a néphez:
Igazság nélkül mi magunk is,
A nép is elfogy, elvesz!”

Mindszenti Gedeon.

*) Szívesen veendjük. Szerk.
**) Heltay Gáspár után.

A pásztor-leány.

(Beszély)

„C. M. B. 1789.“

Ez év volt írva szép fejér betukkel, a jelen történet idejében, minden ház belajtajára Domaháza falujában.

Mi és mennyi történt azóta itt a földön, Isten a megmondhatója. Domaházán sem olvastak még akkor többet hat háznál, de ám minden ház telve volt áldással, mint a Noe bárkája; s a hat házas kis falu, Isten segítségével, képes volt temploma- s buzgó lelkészek szerény igényeit fedezni. Áldás volt a falun, mert istenfélők, s jámborok voltak lakói. Minden háznak megvolt saját családapja, ki negyven — söt néhol több fejből álló család békéje fölött, tiszteletben tartatva, örködött. Mennyi változás! ma két testvér sem fér meg ott többé egy házban; s az áldás, mint az őszi kőd, elszivárgott a faluból, csak a szentelen szükség maradt vissza sápadt nyomán, és a pásztor-tilinkó buskeserves siralma:

Hej jó idők, régi boldog jó napok!

Fájó lelkem sirva néz utánatok . . .

De hogy' is volt csak?

Tavaszi szinben virult a vidék. Réten-mezőn lenge pillék, s hízelt méhek csókolgatták a mézes keblu tarka virágokat: a liget lombsátorában rejlő kis fészekből a parányi ökörszem most tevő első útját a szabad természetben, s az anyai fészekhez megtérve, édes csevegéssel hirdeté: mily magasztos, mily dicső az — ott a nyílt nagy természetben szabadon mozogni, élni Gyönyörű idő volt. A derült kék egen annyi felleg sem tévedezett, mennyit a kis furge fecske könnyű pehely gyanánt fészekébe rejthetne. A nap úgy csüngött a láthatár fölött, mint egy leelő félben levő óriási aranyalma. Közel volt — az est. A falu alatti kerek dombon diszlo keresztfa hosszúra nőtt árnya áthajlott már a keskeny völgyön, s ama zajtalan kis patakon, mely előbb a két hegy közé szorított falut keresztül nyalva, később lomha lejtéssel ringatja le magát a völgy sankos ölében. — A keresztfa alatt egy tavasz-korú csinos leányka réti virágokból koszorut kotóztatott; ártatlan játéka úgy illett szelid lelkéhez, mint piros pecsét a fehér levélhez. Szegény leány! nem sejtí, hogy a leszakasztott gyöngye virág az ő életének ártatlan jelképe; de hadd játszó . . . bányákai úgy is vígan szokdéselnek a közel-berekben. S ki tudja? ez ártatlan leánykának vesztesség lenne-e a csere: ha hervatag réti virágok helyett örök-fényű apró csillagok jutnának neki játéknak — ott fön az égben? Csak hadd játszó a jó leányka! hisz ő nála a játék is imádság. Szombat-este van, — az egyhetes hervadt virágfüzért, ott a szent kereszt láb-szegén, újjal igyekszik folcserélni: ezt már ő hiven teljesíti minden szombaton délután, a tavasz első ibolyájától kezdve késő őszig, míg egy virág él a réten. A hervadt koszorut pedig egy kis fehér selyem vankosba elrejtve, rendszeren minden éjjel feje alatt őrzí: ezért volt álma mindig csendes, mindig boldogító . . . Álmában hervadt virágaiból kis angyalok lengtek elé, s nyájas enyelgéssel elvezették őt oda abba az országba, hol a virág, mely tiszta szent erény-

ből vette életét, soha — soha el nem hervad; hol a fényes csillag nem hull le az égről, mert mindenikben örökbecsu érdemragyog, s boldog tulajdonosát dicsőítő örök fényvel mosolyogja körül; hol keserv, bu és fájdalom nem terem, — s hol a dicsőültek magasztaló éneke teszen bizonyosságot az örök Isten udvoztó szeretetéről. És midőn a boldog leányka hajnalkor édes álmából a rideg földi valóra fölébred, úgy sir, úgy kesereg: miért nem tartott álma örökön örökké!

Ez volt Margit, a domaházi pásztor-leány.

A kereszt-domb átellenében, a tulsó hegy lábánál szakadozva ketyegő malom mellett, két nő olte az időt zsakfoltozással; ráérték, míg őrlés alá hozott buzajokra kerül a sor. A korosabb már ötvenes lehetett, s az volt egyik feltunő bibéje, hogy a szót, ha volt, a ki hallgatta, nem vette pénzen. Az ifjabb a legközelebb mult farsangon nyerte el a „menyecské“ nevet, s azon tulajdonsággal birt szegény, mely miatt a Lóth neje sóbálványnya változott — nagyon kíváncsi volt. Régóta a kereszt-dombon ülő Margit felől beszélgettek.

— Én csak azt vallom, Rózsí nene, hogy szerencsés asszony az, a ki olyan leánynak lehet anyja, mint amott Margit e.

— Azt hiszed, Ilus?

— Biz' azt én, Rózsí nene.

— Hm! az igaz, hogy Margit jó leány, szép leány, milyen egy terem hét országban, még az irigység sem férhet hozzá; de bezzeg mit ér az?

— Szóljon hát Rózsí nene.

— Biz' úgy a! hát nem tudod? Margit menyasszony, csakhogy kettő is a vőlegény.

— Ugyan ugy-e?

— No de ne beszéljünk erről; annyi ugy is igaz, hogy Margit szerencsétlen órában született.

— Juj! de nagyot mondott, Rózsí nene.

— Hallgass csak. A Margit anyja Kis Mátét szemelte ki vejének, Margit meg Elek Miklósnak adott jó szót. Érted-e?

— Odább, odább, Rózsí nene.

— No látod, hát itt a baj. Máté gazdag, de szilaj, s a hir sok rosztat penget fölöle, Margit meg ezt mind tudja ám. Miklós, tudod, hogy szegény, de jó becsületes árva fiu, s tiszteleendő uram meg is dicsérte a minap világosan.

— Igaz pegy' a, Rózsí nene.

— S Margit azt hiszi, hogy Miklóshoz ő jobban illenek, de mi haszna? ha az anyja csak a Máté négy okrát, s fehérre meszelt házat látja, s a legény erkölcsét nem latolja.

— Baj biz' a, Rózsí nene; de hát Döme bácsi, a Margit apja, mit mond a dologhoz?

— Margithoz szít. Nagyon szereti Miklóst, hogy' is ne? Ha az utcán találkoznak, Miklós olyan lélekből, olyan kedves hangon köszönti őt: Dicsértessék az Ur Jézus! Áldja meg a jó Isten, kedves batyám uram! S ez nagyon tetszik ám Döme bácsinak, mert ő szörnyu módon szereti jámbor keresztény embertársát; s nem is hallasz az ő szájából egy káromló hangot a világrt; s ha benyitod háza ajtaját, azt hinnéd — a templomban vagy. Már most mondd meg, Ilus, a két kérő közül melyike érdemli meg jobban a Dömeék házat?

— Mindenképen Miklós.

— Egyet gondoltunk; de hátra van még a java. Ilus úgy hallgatott, mint a határvő.

— Talán még nem is hallottad, a mi most következik. Máté ma egy hete azt üzenté a harangozónétól Margitnak, hogy, ha jegykendőjét el nem fogadja, bucsuztatóról gondoskodjék.

— Jézusom szent Anyja! mi lesz ebből?

— S olyan esküt mondott hozzá Máté, hogy a harangozónénak csak úgy szédült bele a feje. Ki tudja, mi forr fejében? Máté, köztünk legyen mondva, tizenhárom próbás gonosz vér: szeme szurós, nyelve fajtalan, keze hosszú, lába határgázló, szíve? olyan vakmerő, hogy czimborát is a pokolba jár keresni; ilyen ficzkótól minden rossz kitélik ám.

— De hát a Margit szülői mitsem szóltak az üzenetre?

— Az a baj, hogy sokat is szóltak; de hogy a szót ne szaporítsam, az lett a dolog vége, hogy Dómené a mult kedden Mátét kitörlő-szűrözte.*)

— A kell neki! mit törtet olyan kocsi után, a mely föl nem veszi.

— Hiszen ha itt volna a baj vége, odább egy árva szót sem ejtenék, Ilus!

— Hát volna még hátra valami?

— Ej ej, de kurta eszed van, Ilus; hát nem hallottad előbb, mit üzent Máté Margitnak?

— No no, hát azután?

Ó ó! Ilus, de a szájadba ráगतod velem a szót. Hogy az üzenet után Mátét kitörlőszűrözték Dómeék, azóta még inkább dül-fül mint a vad állat; s hogy ennek a dolognak szomorú lesz a vége, az olyan igaz, minthogy erre a zsákra most a hetedik foltot vetem.

— O ne ijesztgessen, Rózszi nene! csak lesz talán Máténak annyi esze —

— Köve hiszen, Ilus; mert, hogy Máté boszuálló, azt Isten, ember tudja. De ni ni! ha látásom nem csal, az ott Miklós.

— Ó ám, biz ő az; úgy ül a lovon féloldalt, mint kalapján a bokréta; aranyom a lelke! de helyrelegény.

— Fogadjunk, hogy megáll a kereszt-domb alatt.

Ugy volt, Miklós, ki két lovát a legelőre vezette, a dombalatt megállott, s szelid hangon felköszönt Margit-hoz, ki éppen akkor illeszté az új virágfüzért a sz. feszület láb-szegéire:

— Isten áldja munkádat, emberét is, jó Margit!

— Legyen részed áldásában, Miklós!

— Te szereted a jó Istent, Margit! s úgy van ez jól, mert ő is szeret téged.

— Igazad van, Miklós! én szeretem, nagyon — nagyon szeretem a jó Istent.

Hogy Margit e szavakban igazat mondott, tanuja ama pár könyecsepp, mely hitének édes érzetére nagy kék szemében fölcsillogott.

— Messze-e Miklós?

— Csak ide utasba viszem ezt a két gebét éjjelre.

*) Kikosarazta. — Domaházán ugyanis szokásban volt, hogy ha kedves kérő jött a leányos házhoz: annak helyét, leültetés előtt, az anya előkötőjével szépen megtörlé; ha pedig kelletlen kérő állott elő: azt csak egy kopott szárdarabbal törlött helyre ültette le. Ez utóbbi fogadás félreismerhetlen előjele volt a kikosarazásnak.

Margit! szeretnék holnap édes szülődhez beköszönteni, ha mernék.

— Én tudom, mit mondana neked édes szülém, ha megkeresnéd.

— Ugyan mondd meg; úgy is tudom, hogy nekem jót nem mondana.

— Ki tudja? Hátha megmondanám, hogy így fogad: Isten hozott, kedves Miklós fiam!

Miklós kebelén kellemetes melegség omlott el e biztató szóra.

— Áldjon meg az árvák Istene ez édes szóért, kedves Margit! Hej, te nem tudod, milyen jól esett nekem a te vigasztaló szavad! Holnap, ha Isten segít, nálatok leszek. Jó éjszakát, kedves Margit!

— Adjon a jó Isten neked is, Miklós! várni fogunk, sok mondani valónk van ám.

— Hát ha vasvilla-eső hullna, elmaradnék-e?

Kasztovszky László.

(Vége következik.)

Katholikus hitélet.

I.

Buda, nov. 19. 1857. A budaujvárosi plebánia hívei oct. hó 13-án szívmelő ünnepet ültek. Tudomására jutván ugyanis bibornok hg-primás ő eminentiájának, miszerint a főnemlített hívek, buzgó lelkészők nt Eberling József úr hathatós felhívásai, 5 éven át szorgalommal intézett szedegetései folytán tettekre buzdulva, templomuk belső kitisztattatása után, Isten nevének nagyobb dicsőségére a benne levő 8 oltárt s a régi styben épütszószóket megújították, gazdagon megaranyoztatták s márványoztatták, 3400 p. ftnyi költségen; továbbá, hogy ugyanazon, sok éven át ott működő plebános ur által, s jó hívei áldozatkészsége útján, de különösen az általán tisztelt jámbor s istenfőlképalogondnok, Benda József ur bő adakozása által létrejött a bold. Szűz Mária tiszteletére egy kies tájon fekvő, csinos tornyoskával s két haranggal, belül pedig egy gazdagon ékesített oltárral, s áhitatra buzdító szent képekkel diszített kápolna, mely 2 év előtt nagy ünnepélylyel felszenteltetett (az építési s felszerelési költség megüti a 2400 p. ftrot); végre, hogy az e külváros legszebb s legtagasabb terén közel a császárfördőhöz álló, Szentháromság szobra ujonnan átalakítottatott, a makula nélkül fogantatott sz. Szűz szobrával diszítettetett s remek készítményű vasráccsal körülvétetett (az erre szükségelt 1000 p. ftnyi kiadás szintén nagyrészt kegyes adományokból fedeztetett): ő eminentiája kegyesen elhatározta, hogy a bérmlás szentségét a fenemlített napon ezen plebánia-templomban kiszolgáltatni fogja, személyesen kívánván egyuttal azokról is meggyőződni, mikről tudomást vőn. Az öröm e hívek közt már e hirre tularadó volt, s mindenki iparkodott a nagy egyházférfi illő elfogadását eszközölni.

A várva várt apostoli főpásztor a mindkét oldalról föllállított s új lobogókkal ellátott iskolai ifjuság, a fővárosi s községi tanács, a külvárosi hatóság és a budapesti papság által a főajtónál fogadtatott, s számos koszoruzott, fehér ruhába öltöztetett és díszes kosaraikból virágokat hintő kisedet lánykáktól környezve, harangok s mozsarak zugása közt a főoltárhoz vezettetett. — A sz. mise-áldozat végeztével a helybeli lelkész néhány szívrésző szóval inté híveit a szentség méltó fölvetelére; s ezután 500 bérmlandó erősített meg hitében. — A bérmlás szentségének kiszolgáltatása után ő eminentiája a plebánia lakba vezettetett, s a jelen volt fővárosi s község tanácsosok bemutatása után, a

helybeli plebános urtól kenetes hálabezéddel ünnepileg üdvözöltetett. Ő eminentiája erre a szónoknak és a község előjárójának magas megelégedését s kegyes elismerését nyájas szavakkal kijelenteni méltóztatott. Innen ő eminentiája a tevékeny buzgalmu lelkész ur által a szegénysorsu lakosok javára tavaly életbe léptetett, s most a jótékony nőegylet pártfogása alatt álló kisdédóvó intézetben tevé látogatását: hol a kisdédok ajkairól oly édesden folyó üdvözlő beszédekkel valóban megható atyai nyájassággal fogadni méltóztatott; — meghallgatá azoknak egyszerű feleleteit azon tárgyakból, melyek felfogásukhoz mérvék. Hosszasb időzés után atyai áldását a kisdédokra adva, elhagyá ő eminentiája e kis nevelőházat, melynek 100 p. fot, s egyéb becses ajándékokat a kisdédok közt kiosztás végett a lefolyt napokban nagylelkűen adományozni méltóztatott. — Végre a főnemlített kápolnát is megtekinteni kegyeskedett, s itt ismét a kápolna esinos alakja s tisztasága fölötti magas megelégedését nyilvánítván, a templomig visszavezettetett, honnét ő eminentiája hála- s áldáskívánatok közt körünkől még az nap Esztergomba távozott. E nap emléke élni fog mind a hálatelt hívek szívében, mind a plebánia évkönyveiben! Záradékul illőnek, sőt kötelességnek is tartom egy ferfiut fölemlíteni a t. ez. olvasó közönség előtt, ki Budán köztisztelet és szeretet tárgya. Pflüger Ferencz, iskolagondnok, községtanácsos és mázoló-mester: — ki ismert vallásosságánál s Isten dicsőségeérti áldozatkészségénél fogva az újbudai plebános urtól felszólíttatva, a legnagyobb sziveség- és készséggel a templom oltárai ujításánál szükségelt minden márványzást s befestést ingyen magára vállalt! Isten bő áldása szálljon ezen és számos jótetteiért a tisztés ősz férfura, s a Mindenható adjon nekie e földön megelégedést, a síron túl pedig hervadatlan dicsósorut!

Beküldetett.

II.

Az apáczaszakallosi temető- és kereszt-szentelés. A vallásos buzgalom szép példáját láttuk folyó évi sept. 13-án, mint a szepőlétlenül fogantatott Szüz névnapján, az apáczaszakallosi új temető, s az abban emelt kereszt-megszentelése alkalmával. Ugyanis hg. Lichtenstein Zsófia asszony, néhai gr. Eszterházy Vincze özvegye, sajnosan tapasztalván, hogy az apáczaszakallosi kath. hívek temetkezni a számosabb ref. atyafiakkal vegyesen kényszerülnek, s nem temetkezhetnek hitök elveikhez illőleg a Megváltás jele, a feszület alá és körül, nekik e lelki örömet megszerzendő, saját földbirtokából temetőt hasítottatott ki számukra, s azt az Üdvözítő valóban diszes és drága keresztjével fölékesítette, meghagyván, hogy azok az ő költségén minél előbb és diszesebben megszenteltessenek. Ha a nagy-lelkű hölgy becses életének az Isten kedvez. — a miért sok jámbor szív eszedezik, — e szép tett csak kezdete az egymást követendő nagyszerű jótéteményeknek; tervben van ugyanis egy kápolna építtetése, és egy tanoda föllállítása a tanító fizetésének örökös megalapításával. A feszület gazdagon aranyozott öntött vas, talapzata vörös márvány. — Ritkán van a szív jobban meghatóva, mint mikor kedvese hült tetemeit kíséri, és teszi örök nyugalomra. Buzgóság akkor egész lényé: lelke, szíve, gondolata, érzete Istenhez emelvék. Az elragadtatás, a szívek imádságának e megható perceiben fognak éretted, nemeslelkű Hölgy! századok múlva is ömleni a kedveseiket kesergőkáldásai. Az Ur dicsőségére akarjal emléket alkotni, magadnak is emeltél, áldások oszlopát! Lehetetlen itt még meg nem emlékezni t. Botló József jószágigazgató urról, ki noha maga a ref. egyház híve, még sem nehezíti, sőt előmozdítja nagy asszonya magasztos terveit; mi élő tanúja lelke fölemeltségének, jelleme nagyságának.

Jelen volt e nagyszerű ajtatosságon gr. Waldstein János nejestül, Waldstein Albert tábornok, gr. Zichy Gábor szintén nejestül, kiknek jelenléte nemcsak fényt áraszt az egészre, hanem példáját is nyújtá az igaz vallásosságnak, mely világi fény és nagyság daczára sem engedí elfelejtetni, hogy az ember porivadék, kereszt megváltottja. Jelen volt számos úri család a környékből, több urassági tiszt, sok hely-

ség, s a helybeli hívek nagya, és apraja. Ezekhez járult a ref. atyafiak nagyszáma, kiknek komoly és példás magukviseléséből valóban kitűnt, hogy szertartásunk, az Üdvözítő teszülete, az ezer gondolatot keltő helyiség nem vala rájuk nézve sem minden meghátás nélkül. Vezette az ünnepélyt ft. Paunátz Mihály, aszódi prépost és komáromi esperes, magas egyházi díszben hat más felszentelt pap segédlete mellett. Repdesett az ember szíve örömeiben, midőn az ajtatos körmeneten végig tekintve, látta a roppant néptömeget, tapasztalta a példás rendet, s hallotta a szent énekek buzgó zengedezését. Ilyen a keresztény kath. ajtatosság a maga egyházi díszében, zászlói lobogásának alatta, s harangjai zugásának között; elragadó mint az áradat, szívólvasztó mint a csalogány esti dala! Maga a szentelési szertartás eképen ment véghez. Megérkezvén az ajtatos menet a temetőbe, s ez beszenteltetvén, a szertartásokat végező prépost úr a sokasághoz fordult, s ahhoz velős alkalmi beszédet tartott, melyben kenetteljesen egyházi szertartásaink észszerűségét és szükséges voltát fejtegette. Mi után következett a mindenek szeméit magára vonó szép kereszt-szentelése; ennek végeztével nt. Pfützner Leopold, ekecsi lelkész úr, a feszület alá járult, azt megcsókolta, és megnyitván ajkait, szóla a néphez ennek nyelvén, és szóla a nép szívéhez a szívének hangjain, az ész győző okaival mutogatván: mennyire illik keresztényhez becsben tartani, tisztelettel illetni a feszületet, a megváltás eszközt! E beszéd általános megindulást okozott. Erre az ajtatos sokaság visszatért az ekecsi szentegyházba, a honnan kiindult volt; s befejezvé az ajtatosságot, haza oszlott, keblében vive azon szent érzelmeket, melyeket ily nagyszerű jelenet felkölteni szokott.

S. V.

III.

Székelyföld — Háromszék, oct. 24. 1857. Miután sz. István első dicső királyunk fáradhatlan apostoli buzgalmának sikerült a pogány magyarokat Jézus üdvözítő aklába bevezetnie: föltűzetett valamint Pannonia, ugy Dacia ormaira is a kereszt, mely iránytű gyanánt szolgál az élet vészteljes tengerén hajókázóknak a biztos révpárt, a boldog örök élet hazája felé, figyelmeztetvén az evezőket az ut, az igazság és élet ama szavaira: „A ki utánam akar jönni, vegye föl keresztjét és kövessen engem.” Ily intő jelek még ma sem hiányzanak kis-bérezes honunk határain s különösen nálunk, Bereczk mezővárosában; s ha vagy egyet az idő vasfoga megemész, azt azonnal még diszesebbel igyekszik föleserélni a nálunk e részben is vetelkedő keresztény buzgalom. Így Péntzes József, bereczki polgár, pár évvel ezelőtt egy esinos keresztet, alul védfallal ellátva, emeltetett a város között, s egy másikat a piac közepén. Hasonló vallásos érzelemtől ösztönözötve t. Vatan György ur is állíttatott egyet a város között, Péntzes Ignác pedig a határszélre. De ezzel koránsem elégedett meg Jézus iránti szeretetök buzgalma, hanem mindenik az általa állított kereszt fentartására 10 pftnyi alapítványt tett le. — Ime a vallásosság remek példái! kik, hogy az élet vész-zivatari közepett önmagukon kívül másokat is fölbuzdítsanak a kereszt utjának követésére, nem kimélték állleireiket, tudva azt, miszerint kincsét gyűjtötték maguknak, kincsét, melyet sem a moly, sem a rozsda soha meg nem emészthet.

B.

Kistályai levelek.

XII.

D. a. J. K! — Kedves Jakab szomszéd! Egyik levelem még meg sem kaptam, már is a másikat küldöm. Abból szomorú újságot olvasott ki; s ismerve jó szívet, nagyon is el tudom magamnak gondolni, hogy olyan a kedve mint a fazekasnak, midőn kocsija feldül. Hanem mit tehetünk róla? Mint vén fából nem lehet guzst tekerni, kóróból virág bim-

bót kiesalni: úgy nem lehet az én volt bíróbátyámat föltett szándékától elvonni — Ebből a levelemből pedig aligha azt nem következteti szomszéd, hogy én magamat mutogatni s fitogtatni akarom. Nem! Isten, a szívek és vesék vizsgálója látja lelkemet, hogy nem azt akarom. Ki iszsa meg a vizet, mely iszappal van felzavarodva? Tetszenék-e Istennek az ember, ki őt dicsőítve önmaga kitüntetését keresné? Ki ezt teszi, valljon mikor a mennyország ajtaján kopogtatand, nem fogja-e hallani: „elvetted jutalmadat az életben?”

Szomszéd! mint a gyermek, mikor este az égen tűnődő csillagok közül egyet kiválasztva érzi magát, egész örömmel mutatva édes anyjának: az a fényes csillag az enyim! ne ítéljen meg, én is akként vagyok. S még csak nem is pirulok, midőn megvallom, hogy én halálig szerelmes vagyok egy névbe. Nem bánám, ha a völgy ölében cörgedező patak, miként anyja ölében enyélő vidám gyermek, e nevet dallaná. Kimondhatlan lenne örömem, ha a lány fuvalom ezt susogná. Ha fölmehtnék oda, hol az a sok csillag ragyog, megvennék egynehány százat, s az ég kékjén, az én legkedvesebb színemen, e kedves nevet körül raknám vele. Nem lenne nálam boldogabb senki, ha e nevet láthatnám a lilium hófehérségén, a rózsza piros levelein. Hogy e névbe nem magam vagyok szerelmes, nagyon jól tudom; hanem az engemi sem nem bínt, sem nem szomorít. Süsűn a nap nemcsak nekem, hanem másnak is. Ragyogjon a csillag nemcsak egynek, hanem többnek is. Ez az igazi keresztényi osztozó szeretet. Azért hallva a beteg nyögései közt e nevet hangzani, hallva az élők lelkes énekeiből e nevet fölharsogni, velők együtt lelkem egész elragadtatásával mintegy elbájolva énekelem: Mária, Mária! — Ha a vízbe-fülő megragadja az utolsó szalmaszálat is, oka van, miért azt teszi, ha a keleten feltűnt hajnali csillag soknak örömet hoz sugár-szárnyain, szintén meg tudom érteni azt is; — s ha az említett nevet annyian ölelik, szeretik, zengedezik — gondolok valamit, a miért tán ezt tesz k.

Ha meghallgatja szomszéd, én elmondom, mit gondolok. — Lásza, szerintem ez a név annyi, mint hajnal csillaga. Mert tudjaigen jól szomszéd, mit tett az a kígyóörbe bujt örödg a paradicsomban, hogy ősapáukat, anyánkat szép mézes szavakkal leverte a lábokról, s hogy ennek igen sajnós következménye lett aztán. Tudniillik mint szokott beesteleni, mikor a nap lenyugszik: úgy sötétedett el lassankint az emberek elméje is. S minél több esztendőig állt ez a kerek világ, annál vastagabb köd ereszkedett Adám ivadékának eszébe. Azt pedig ki nem tudja, hogy minél nagyobb a sötétség, annál jobban botorkál, annál többet botlik az ember? Így voltak elméjük elsötétülésében az ő világ emberei is. „Elenyésztek az ő gondolatjokban, és meghomályosodott az ő esztelen szívök.” Köd volt; nem esuda hát, ha nem látták a napot. Vakoskodtak, botorkáltak az egy fő valóság — Isten létezői tanításban. Elállott az egyik, s mintha a eszmét ő bontotta volna fel, az őnhittség kevélységével kereken tagadva: „nincs Isten a kerek földön.” Fölkelt a másik, s mint a férjhez menni ohajtó öreg asszony a torony keresztjén szunyogott, úgy ő hírnevet szomjazva ködhomályos eszével mennyköveket szóró Jupitert látott az egekben. Az eszemesizm lebujait, a dözsölés bünbarlangjait Isten pártfogása alá helyezte. Isten állott a szántóföldek határbarázdáin. Védő istene volt még a tolvajoknak is. A nap is egyiknek isten volt; a másiknak csak ragyogó kő. Nem úgy volt-e ez mind, szomszéd? hiszen még jobban tudja, mint én is. No megjárók most, ha úgy lenne, mint akkor volt. Most csak egy igaz Isten van fejünk fölött, ki nem nézi behunytt szemmel a gonoszságot, mégis majd a szemünket lojják ki. Alig-alig, hogy az oltárterítő megmarad a templomban.

Gyökerében meg volt romolva a fa, rothadtak voltak gyümölcsei is. Honnan már maga az ezer meg ezer istenek iránt tanusított tisztelt, hódolat majd iszonyu, majd nevétséges. Ne nevétsünk-e, midőn egy haldokló böles, kakast vágat le az istennek áldozatul? Ne álljon-e égnek fejünk minden hajszála, midőn az akkori kor sötét éjszakájában csak az isteneknek áldozatul lemészárolt emberek kiömlő vére piroslík fel?

Mit mondjak a szenvedélyekről? mit az indulatokról? Égő láva volt az, mi korlátot nem ismerve, mindent fölperzsel. Zabla, féknélküli ragadós szilajlovak voltak ezek. Tágas mező nyílt minden rosra. Itták a gonoszságot, mint a vizet, s ha valaki roszt fát tett a tűzre, hogy ezért a boszuló isten ostarát kikerülhesse, — futott a másikhoz, hol védve hitte magát. Vagy pedig a haragvó istent kibékítendő, büne szennyre lemosására vízbe ugrott, s jól kifürödve magát, szent volt közöttök a békeség.

Ugy-e szomszéd, hogy hajnali csillagnak nevezik azt a szépen fénylő csillagot, mely akkor tűnik föl az égen, mikor már virradni kezd? Ugyan azt a nevet, melyet az üdvöt hozó reggelen az égből jött angyal is örömmel emleget, mely mintegy hírnöke volt a hallomásoknak örömet s viragságot, — a megalázott esztotoknak örvendezést hozó reggelnek, — minek nevezük el másnak, hanem hajnali csillagnak? Hiszen csak akkor virradt meg, midőn ez föltűnt keleten. Csak aztán kezdtek látni, hogy miként egy nap van az égen, úgy egy Isten van az égben; hogy ember embertársának nem üldöző farkasa, hanem testvére s ölelő barátja. Hajnali csillag tehát a Mária név; mert „születvén a szűz, új csillag tűnt fel, — Mária, az igaz világosság megelőzője, születésével a legszebb koránnyra fényt lövelt,“ így szolt egy, kit valaha az okos emberek közé számítottak.

Mint szerelmes, abban, kit hő szerelme lángjával átölel, több több tökélyre talál; — gyöngykereső a tenger mélyében tovább időzve, több gyönggyel jön fel; — a zenés hegedűjéből több kedves hangokat esal ki: úgy vagyok én a Mária névvel. — Nem csak az én homályos, hanem más világosabban látók esze szerint is e név: Mária, annyi mint tenger csillaga. — Ugyan szomszéd! ha végig nézünk a földön, hol pályát futunk, nem fogja-e mondani, hogy az hasonlít a tengerhez? hogy maga a böles, melyben a kis gyermek szendereg, csak lengő csolnak, mely vele e tengeren tovább lebeg, — s hogy minden ember egy-egy hajós, ki e tengeren tovább evez; — egy Columbus, ki egy újvilágot keresve tovább vitorláz; — egy Mózes, ki e tengeren tul Khanaánt keres. E tenger fölött boltozó tiszta ég sz hitünk. A part, hol egykor kikötünk, az örökkévalóság. Tudom, hogy nem gondolja szomszéd, miszerint ez esőndes tenger lenne. Nincs tenger, melyen annyi vész zugna fel, s annyi vihar dühöngne, mint ezen. Rágalom, nagyravágás, irigység, harag, boszu, önzés, hízkelés, fondorkodás, megannyi hatalmas hullámok, melyek életünk hajóját mint könnyű lapdát ide s tova hánják-vetik. Ha pedig Dávidot sirporából feltudnám költeni, s hárfáját felhuroznom lehetne, melyen aztán az élet tengeréni hajótörését zokogná el, higye el szomszéd, a lehetetlenséget látó gyermekkel ekkeserednék s oda borulnánk a hárfára sirva, látván csaknem tehetetlenséget az élet tengeréni szirtek közötti kimenekülésre. Tekintse szomszéd szirtekként a véteket. Itt elmerült Dália, elsüllyedt a böles Salamon, — értem a bünök örvényét. Istenem! ha már a czedrusok is így jártak: ugyan mi fog velem történni gyöngy-törékeny nádszállal? Reszketek s félek, még ha csak rá gondolok is, hogy hol uszik éltm hajója; s hogy el nem esüggedek, hogy az evező ki nem hull kezemből, ezt a kitaró lelki erőt szívemben egyedül Mária, a tenger csillaga táplálja; mert fel is van jegyezve keblem lapjára: „Ezt követve halutra nem tévedsz; ezt ohajtva kétségbe nem esel; ezt gondolva nem fogsz hibázni. Ha ő tart, össze nem roskadhatsz; ha véd, nem félhatsz; s magadon fogod tapasztalni, miszerint nem hiába mondatik: és a szűznek neve Mária.“ Angyal szól valakiből, midőn állítja, hogy mint tengeren vitorlázók a tengeri csillag vezérlete mellett partra szállnak: úgy a keresztények Mária vezénylete alatt a dicsőség honába jutnak. Hanem szomszéd is csak igazat hagy, mint fát nem lehet ledönteni egy csapással, úgy szerelmesnek kevés egy félárkusos levél szerelme tárgya tökéletességeinek leírására; — azért, miután oly sok jót kívánt bíróbátyámnak, én is jót kívánni akarván, azt kérem hajnali s esteli imádságaimban, hogy szomszédnak is fényeskedjék a tenger csillaga.

Hamari János.

Különfélek.

Pozsonyban, mult hó 16-kán tétettek örök nyugalomra mgos és ft. esébi P o g á n y Béla, driveszti ez. püspök, schavnikai apát, pozsonyi társas-káptalan prépostjának, ő es. k. apostoli fősége tanácsosának s böles észettudornak meg-hidegült tetemei. Habár a világ őt, mig élt, nem ismerte: áldásban maradand mégis keresztény jósága, s bőkezűsége. Mig éltében 30,000 pftnál többet adott jótékony cseleokra, végrendeletében különféle kegyes alapítványokra 40,000 pfton fölül hagyományozott Erdemeit azon körülmény is örökíti, hogy az irodalmat nemesak pénzzel pártolta, hanem annak terén maga is kitünő eredménnyel fáradozott, mint azt A n d r á s s y, néhai rozsnói püspök emlékezetes ügyé-nek, s a pozsonyi prépostság történetének eredeti okleve-lekből összeállított rajzai saját költségén megjelent füze-tekben tanusítják.

Lissabonból fekszik előttünk egy tudósítás (Wiener Zeitung — Abendblatt 268-ik számában), mely megra-gadón festi a sarga láz által e fővárosban okozott pusztítá-sokat. Lissabon, mely különben igen csendes, e pillanthatban majdnem egészen elhagyatott, néma, magános, mint egy ha-lott város. Lakóinak kiköltözése, jobban mondva futása sza-kadatlanul foly. Nemesak a vagyonosabb osztály iparkodik a pusztító járvány, a rettenetes csapás színhelyéről távozás által menekülni, hanem szegényebb sorsu lakói is, kik kézi munkájokból élnek, követik e példát. Gyárakat, raktárakat zárnak be naponkint, a kereskedelmi forgalom majdnem egészen megszűnt, a törvényszékek főlhagytak a törvényke-zéssel, oly nagy mértékben szedte meg a tisztviselőség kö-reit a halál. Az utcákon, melyeket ólomnehéz levegő tölt el, minden lépten betegekkel megrakott, sz. Mihály lovával találkozni, a halottas kíséreték szokatlan gyorsasággal egy-mást követik, szentmenetek vonulnak hallgatagon egyik szentegyházból a másikba a látogatás megszüntetéseért ese-dezni. A város lakóinak fele gyászba öltözött, a halálózás által érintetlenül hagyott csekélyebb körök pedig vigasztal-an levertségben élnek, mely minden arczon visszatükrözdik. A határtalan szerencsétlenség még az által is nagyobbodik, hogy a lakosság legtöbb osztályánál a kötelesség érzete vég-kép kihál. Ellenben vigasztaló példakép, valóban az ég ere-jével fölfegyverkezett tevékenység a papságnak törhetlen, fáradhatlan munkássága. Ez a súlyos látogatás e napjaiban hí-vatásának legmagasán áll. Házról házra mennek szakadatla-nul a papok, a haldoklóknak az oltári szentséget, a még életben maradóknak a vigász szavait nyújtva. A gyöngének kezüket adják, a kétségbeesőt az ég irgalmasságához utasít-ják. Ők a roskadozó társadalmi rendnek támaszai. Azonban a „Correspondent“ szerint az ifju király is csodálatraméltó a föláldozásban és bátorságban. A járvány kitörésekor Mafrab-an volt, a királyi család meg Cintraban. Mihelyt hírt ve-te a közelgő szerencsétlenségnek, tüstént székvárosába siet-e fonséges atyjával egyetemben s a N e c e s s i d a d e s palotá-jába vonult. A kórházakat fölváltva látogatja, még éjjel is, meggyőződést szerzendő, valljon a szolgálat rendesen vite-tik-e végbe. A város utcáin csupán egy segéd kíséretében nyargal keresztül, a laktanyákat meglátogatja, a jótékony intézetekben megvizsgálja az eljárás legkisebb részleteit. Je-lenléte lelkesít, bátort minden kört. Bátran, a halál félelme nélkül megy el oly helyekre is, hol a járvány legerősebben dul. Minthogy számos árva, szülőiktől rögtön fosztatva meg, jár-kel föl s alá a városban minden segély nélkül, fölségé-lésökre 30 Contis de Reis-t (körülbelül 70,000 ft.) utalványozott saját pénztárából; mely összeg nagysága on-

nan mérhető, ha tekintetbe vétetik, hogy a királynak rendelt udvarköltség évenként csak 280 Contis de Reis-t tesz. E hőselkü föláldozása által minden szivet megnyert magá-nak, és a székváros népességének maradványa ugy tekinti őt, mint utolsó menedékét, oltalmát. Így egyesülnek itt is ki-rályság és egyház, korona és oltár, hogy a legvégső szükség óráján a mindenfelől gyakran és erősen zaklatott országnak, jelenleg pedig fővárosának tanubizonyoságot tegyenek a mai társadalom ezen alapjainak rendíthetetlen erejéről.

— A Szent-István-Társulat által a magyarországi katho-likusok használatára, 1858. közönségnek esztendőre kiadott „Keresztény Naptárt“ figyelmébe és pártolásába ajánljuk a t. ez. közönségnek Beltartalmát érdekessé teszik a következő ezimű tanulságos cikkek: Szent Gellért csanádi püspök és vértanu; Hunyady Mátyás királyi választása 1458-ban; A Mária-huszas; Három jó barát (költemény Tár-kányitól); Hazai vidékek ismertetése; Hód (a természetrajz-ból Koczányitól); Mulattató apróságok; A jó házi orvos; Gazda-tükör stb. — Ara 10 kr. pp.

— Legközelebb megjelent ily című munka: E r k ö l e s i példák. Egyházi és világi népoktatóknak használatul, má-soknak hasznos olvasmányul. Gyűjtő A l v i n c z i Ferencz Pest, 1858. Kiadja Ráth Mór Pesten, Váci-utca a vastuskó-hoz 4741. nagy Sr. Ara: 2 ft. 40 kr. pp. E becses gyűjtemény, melynek közzétételére szerzőt azon körülmény indította, hogy ily magyar könyvnek még hiájával vagyunk, holott szükséges volta általában érezhető, összesen 554 erkölcsi példát foglal magában, s két részre van osztva: I. Rész: Távozzál a go-nosztól; II. Rész: Cselekedjél jót. A példák, melyek a legje-lesebb kutfökből, némely hazai és idegen folyóiratokból, egyházi szónoklatok különféle gyűjteményéből és az életből nagy gond- és szorgalommal összegyűjtvék, egyházi szónok-latokban, délutáni keresztény tanításokon, a betegek ágyá-nál, házasulandók oktatásánál, iskolában s a hívekkeli egyéb érintkezés alkalmával igen észszerűen és üdvösen használ-hatók. Emeli e munka becsét az is, hogy szép és folyékón magyarsággal van szerkesztve.

Kegyes adomány.

A sajó-szent-péteri tűzkárvallottak fölségelésére egy névtelen Vácziól 1 ft. pp.

Pályázat.

Csongrádmegye Holdmezővásárhely városában egy leány-tanítói állomás üresedésbe jött, erre esőd hirdettetik; évi átalánya: szabad lakáson kívül 300 p. forint, további szorgalom-jutalmi 60 pftali előléptetéssel. A pályázni kívá-nók ezennel felszólíttatnak, miszerint szükséges bizonyítvá-nyokkal támogatandó folyamodványaikat a holdmezővásár-helyi plebániái hivatalhoz az 1858. év januárhó 7. napjáig benyújtásák, s eme napon, mint a választásra kitézőt határ-napon ugyanott személyesen jelenjenek meg.

Kelt Szentesen, novemberhó 20. 1857.

Leeb Mátyás,
tanfelügyelő esperes.

 Lapunk mai számához van mellékelve: Előfizetési fölhívás a „Katholikus Néplap“ 1858-ik évi folyamára.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KADAS RUDOLF.

Pesten 1857. Nyomatja HERZ JÁNOS, Nador-utca 6. szám alatt.